

Sygn. akt : I ACz 310/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2020r

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczy : SSA Paweł Czepiel

Sędziowie : SA Jerzy Bess , SA Grzegorz Krężolek

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2020r w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko E. K. i B. P.

o zachówek

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 25 listopada 2019r ,

sygn. akt : I C 2526/15

P o s t a n a w i a

Uchylić zaskarżone postanowienie w całości i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Kielcach do dalszego postępowania.

SSA Jerzy Bess SSA Paweł Czepiel SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt : I ACz 310/20

UZASADNIENIE

Zaskarżonym przez powoda S. W. postanowieniem z dnia 25 listopada 2019r, Sąd Okręgowy w Kielcach :

umorzył postępowanie w sprawie[pkt I],

- stwierdził , iż umarzają się nawzajem koszty procesu pomiędzy powodem a pozwanymi: E. K. i B. P. [pkt II] oraz

- nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach od powoda sumę 179, 30zl , a od każdej z pozwanych po 1793 złote , tytułem brakującej części kosztów sądowych związanych z postępowaniem [pkt III sentencji postanowienia].

Jak wynika z pisemnych motywów orzeczenia , przyczyną umorzenia postępowania w sprawie , mającej za przedmiot roszczenie S. W. wobec obu pozwanych z tytułu zachowku, był upływ czasu określony przez ustawę procesową, w brzmieniu nadanym jej zmianą z dnia 4 lipca 2019r [DzU z 2019 poz. 1469] w jej art. 9 ust.5 , odnoszącym się do postępowań w chwili jej wejścia w życie zawieszonych, m. in. na podstawie art. 177 §1 pkt 6 kpc , w których żadna ze stron nie złożyła w terminie trzech miesięcy [od dnia 21 sierpnia 2019 , kiedy unormowanie to weszło w życie] , żądania jego podjęcia.

W ocenie Sądu I Instancji sprawa zapoczątkowana przez pozew S. W. kryteria te spełnia albowiem podstawą zawieszenia tego postępowania była właśnie wskazana podstawa , a Sąd I instancji wydał takie orzeczenie o czasowym spoczywaniu procesu w dniu 10 kwietnia 2019r , po tym kiedy powód , działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, nie wykonał w określonym terminie zarządzenia ,co w jego ocenie , uniemożliwiło nadanie prawidłowego biegu sprawie.

W zażaleniu od tego orzeczenia S. W. , kwestionując je w całości, domagał się wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia , którym postępowanie w sprawie zostanie podjęte.

Postulował także przyznanie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Nie formułując w sposób wyraźny żadnego zarzutu na którym opiera środek odwoławczy wskazał , iż umorzenie postępowania nie było uzasadnione albowiem nie istniała w rzeczywistości podstawa do tego, aby zawiesić postępowanie orzeczeniem z dnia 10 kwietnia 2019r.

Brak odpowiedzi powoda na wezwanie Sądu o określenie jaka część nieruchomości przy ul. (...) w K. jest objęta postępowaniem , nie uniemożliwiło nadanie sprawie dalszego biegu.

Brak odpowiedzi nie powinien był zatem doprowadzić do zawieszenia postępowania na podstawie z art. 177 §1 pkt 6 kpc, a w konsekwencji umorzenie postępowania z przyczyn powołanych przez Sąd I instancji w zaskarżonym orzeczeniu , wśród których tą o zasadniczym znaczeniu był fakt spoczywania procesu na tej właśnie podstawie , nie powinien nastąpić , a skoro tak się stało , zaskarżone postanowienie jest wadliwe.

Rozpoznając zażalenie , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy powoda jest uzasadniony , prowadząc do wydania przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia kasatoryjnego.

W drodze uwagi porządkowej należy zauważyć , że dzieląc część argumentacji skarżącego , Sąd Odwoławczy z uwagi na treść zaskarżonego orzeczenia i stworzoną nim sytuację procesową w ramach sporu stron , nie mógł wydać orzeczenia reformatoryjnego , tym bardziej o treści postulowanej we wniosku środka odwoławczego.

Uznając ,że orzeczenie poddane kontroli instancyjnej jest wadliwe co najmniej przez swoją przedwczesność oraz brak w jego motywach jakiegokolwiek , a nie tylko pogłębionej analizy tego , czy rzeczywiście została spełniona przesłanka czasowego spoczywania procesu , w oparciu o postanowienie Sądu I instancji z dnia 10 kwietnia 2019r wskazać należy , iż prawomocność postanowienia w przedmiocie zawieszenia jako orzeczenia o charakterze czysto procesowym, nie obejmuje jego przesłanek.

W konsekwencji, dopuszczalna jest następcza kontrola zasadności i właściwej, odpowiedniej do konkretnej sytuacji procesowej, podstawy zawieszenia postępowania, a Sąd nie jest związany jego podstawą , wskazaną w postanowieniu tym bardziej - co oczywiste - wskazaną wadliwie.

Umorzenie postępowania jako konsekwencja upływu czasu może nastąpić tylko w tych wypadkach, w których przyczyna zawieszenia postępowania ma charakter poprawny kwalifikacyjnie , będąc w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie , przyczyną rzeczywistą [prawdziwą] , pozostając przy tym objętą hipotezą art. 182 § 1 kpc.

Przenosząc te stwierdzenia na grunt rozstrzyganego zażalenia , Sąd I instancji przed podjęciem decyzji o umorzeniu postępowania , obowiązany był dokonać wszechstronnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego pod kątem tego, czy rzeczywiście wezwanie skierowane do pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 27 grudnia 2018r / k. 335 akt / i nie udzielenie na nie odpowiedzi było dostatecznym powodem dla zawieszenia procesu stron , dokonane orzeczeniem z 10 kwietnia 2019r/ k. 338 akt /.

Tym samym , czy przyczyna wymieniona wówczas jako formalna podstawa zawieszenia była w dacie podejmowania tego orzeczenia spełniona.

Sąd II instancji zwraca przy tym uwagę i podkreśla , że przyczyną o której mowa w art. 177 §1 pkt 6 kpc nie jest jakiegokolwiek zaniechanie strony wobec zarządzenia adresowanego do niej ale tylko takie , którego następstwa rzeczywiście uniemożliwiają nadanie sprawie dalszego biegu.

Przy władni realizacji tej przesłanki nie można pomijać , iż prowadzi do stanu spoczywania procesu w prawdzie na podstawie orzeczenia podejmowanego z urzędu ale w sposób fakultatywny. Ostatecznym kryterium przez pryzmat którego należy tę możliwość oceniać jest zatem celowość zawieszenia jako takiego, odczytana przez pryzmat sprawności postępowania.

Dopiero potwierdzenie w oparciu o taką analizę , że przyczyna zawieszenia podana postanowieniu z 10 kwietnia 2019r była przyczyną rzeczywistą , a przy tym prawdziwą , przenieść może , poczynione ponownie rozważania Sądu I instancji płaszczyznę innych przesłanek wydania orzeczenia o umorzeniu postępowania.

Z podanych przyczyn , w uznaniu zażalenia za usprawiedliwione , Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia , na podstawie art. 386 §4 kpc w zw z art. 397 §3 kpc.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Paweł Czepiel SSA Jerzy Bess